

ки отъ тази рѣдка книга, която толкова релефно рисува положението на освобождения българинъ по онова врѣме и съ такава любовъ къмъ него му прѣпоръчва да дири своето економическо възраждане пакъ въ своитѣ собствени сили: въ своя природенъ за сдружаване духъ, въ кооперативнитѣ групировки, които единствени ще му осигурятъ поминъка, при свърѣменнитѣ изисквания на производството и на труда.

Дружественния животъ въ България се е проявявалъ отначало изключително въ акционерни сдружавания и то повече градоветѣ. Споредъ публикуванитѣ фирми въ „Държавния вѣстникъ“ до 1897 година е имало 180 грдски и селски кредитни дружества, които могатъ да се класиратъ както слѣдва.

1. Акционерни търговски	39
2. Акционерни търговски—спестовни	3
3. Акционерни спестовни	107
4. Акционерни търговско-земледѣлски	5
5. Акционерни земледѣлски	21
6. Акционерни разни	5

Всички 180

Въ селата зарегистрирани акционерни земледѣлски дружества е имало къмъ 1898 г. около 93. Търговския законъ, който наложи редъ формалности за съставянieto и управлението на акционернитѣ дружества, принуди почти всички да се разтурятъ.

Първото дружество у насъ, образувано на чисто кооперативни начала, трѣбва да се счете Мирковското, Пирдопска околия, основано на 11 юний 1890 година отъ училищния инспекторъ до Тодоръ Иончевъ съ съдѣйствието на Т. Г. Влайковъ тогава главенъ учителъ въ Пирдопъ. Уставътъ му е съставенъ по типа на Фасбендеръ, съ неограничена отговорность на членоветѣ и съ капиталъ 6000 лева. То раздава заеми на членоветѣ си и е доставило още прѣди нѣколко години плугове.

Второ такава е Любено-Махленското (новозагорско) „Економическо акционерно дружество „Защита“ прѣименовано прѣзъ 1898 год. на „земедѣлска заемателна каса“ и турено на Райфайзенови начала.

Отъ другитѣ видове кооперативни сдружавания, първо мѣсто се пада на Ломското спестовно земедѣлско д-во „Орачъ“ основано прѣзъ 1898 г. Това дружество днесъ не съществува.

По врѣме на голѣмитѣ наводнения прѣзъ 1897 и 1898 г. по инициатива отъ управлението на земедеѣлската каса, въ нѣколко Софийски села сж били уредени кооперативни дружества, но опититѣ сж били безуспѣшни. Дружествата скоро се рзтурили.

Най-щастлива е била сждбата на Русенския край, който